torpore deprimeris,cogita:quia hodie operari licet, cras fortè non licebit. Cùm libidine pulſaris, cogita ignem æternũ.Si inobedientia te teneat, cogita: quia quaſi ſcelus idololatriæ eſt nolle acquieſcere.Si impatientia uexaris: cogita quid pro te pertulit Chriſtus. Cùm ſuperbia tentat,cogita meliores.Cùm mala uoluntas,cogita quàm pro modico damnatur,qui pro ſola uoluntate ſine effectu operis reprobatur. Cùm uanitate pulſaris, cogita: quia multa non feceris:& quo magis nunc occultaris, eo glorioſi⁹ in iudicio innoteſces.Cùm de uigore corporis uel decore hilareſcis,agnoſce quàm celeriter febre tenuiſſima tolli põt.Cùm te moleſtat religionis pondus,& diſciplinæ aſsiduitas,cogita illud beati Hieronymi.Nullus labor dur⁹,nullũ tempus longum debet uideri, quo gloria æternitatis acquiritur. Illud fili dulcis tãquam dæmoniũ meridianum fuge præ aliĳs hoſtis antiqui aſtutĳs, quod cauendum tibi ſummopere denuncio, ut ex eo tempore quo religionem intraueris,nunquam cogitationem illam ſuſcipias. foueas, aut ei credas, qua ſuggeritur te minus utilem in religiõe manere ſuſcepta,& in alio ſtatu uel habitu magis tibi uel aliĳs poſſe proficere.Nam ſi cordis aurem huiuſmodi fantaſĳs inclinaueris, diuident & diſtendent animum tuum,ita ut nullum ſaporis ſpiritalis condimentum poſsis retinere. Eritq́ cor tuum quaſi uas confractum quod omnem ſapientiam nõ tenebit.Indeq́ non ſolum tædium,ſed horrorem deſperationemq́ boni operis præconcepti imminere neceſſe eſt, dum animus tuus circa multas profeſsiões ſtudiaq́ diuerſa diuiditur.Vnde quidam patrũ in collationibus. Solent animi leues minimeq́ fundati, cùm audierint quoſdam in diuerſis uirtutibus ac ſtudĳs bonis magnificè prædicari,ita eorum laude ſuccẽdi,ut eorum imitari ſtatum protinus deſiderent, at fruſtra.Nam ex huiuſmodi mutatione ac uarietate propoſiti,diſpendium capiunt, non profectum:quia qui multa ſequitur,nihil integrè conſequetur. Ideo hoc unicuiq́ expediens eſt,ut ſecũdum propoſitum quod elegit,& gratiam quam accepit, ſummo ſtudio ac diligentia ad operis arrepti perfectionẽ peruenire feſtinet,aliorũ laudes amet, & admiretur uirtutes,ac nequaquam à ſua quã ſemel elegit profeſsione diſcedat. Multis nanq́ uĳs ad deũ tenditur,& ideò unuſquiſque uiam ſemel arreptã, irreuocabilis curſus ſui intentione conficiat, ut ſit ſaltem aliqua profeſsione perfectus.Singulare autem contra omnia mala remedium eſt mortis memoria.

FINIS.

OPVS SERMONVM DEVOtiſſimi doctoris beati Bernardi abbatis.

De aduentu domini,& ſex circumſtantĳs eius. Sermo primus. A

HODIE FRATRES
celebramus aduẽtus initiũ:cui⁹ utiq́
ſicut & cæterarum ſolẽnitatum nomẽ
quidem celebre ſatis, & notum mundo,ſed ratio nominis fortè non ita.Infœlices enim filĳ Adã, omiſſis ueris &
ſalutaribus ſtudĳs: caduca potius &
tranſitoria quærunt. B Quibus aſſimilabimus homines generationis huius:aut quib⁹ comparabimus illos quos uidemus à terrenis & corporalibus conſolationibus auelli ſeparariq́ nõ poſſe? Profecto ſimiles ſunt his, qui ſubmerſi periclitantur in aquis.
Nimirum uideas eos tenentes tenere: nec ulla ratione
deſerere quod primum occurrerit manibus quicquid ſit
illud: licet tale ſit aliquid quod omnino prodeſſe non
poſſit:ut ſunt radices herbarum, cæteraq́ ſimilia. Nam
& ſiqui ad eos fortè ueniant ut ſubueniant nonnunquàm ſolent apprehenſos inuoluere ſecum: adeo ut iam
nec ſibi, nec illis auxilium ferre præualeant. Sic pereunt
in hoc mari magno & ſpacioſo:ſic pereunt miſeri,dum peritura ſectãtes omittunt ſolida:quibus appræhẽſis emergere & ſaluare poſſent animas ſuas. Neq́ enim de uani-
Ioan.8. tate ſed de ueritate dicitur. Cognoſcetis eam & libera-
Mat.11. bit uos. Vos igitur fratres quibus tanquàm paruulis reuelat deus, quæ abſcondita ſunt à ſapientibus & prudentibus,circa ea quæ uerè ſalutaria ſunt ſedula cogitatione
uerſamini, & diligenter penſate rationem aduentus huius: quærentes nimirũ quis ſit qui ueniat, unde, quo,ad
quid,quando, & qua. Laudabilis ſine dubio curioſitas
iſta eſt & ſalubris;neq́ enim tam deuote eccleſia uniuerſa præſentem celebraret aduentum: niſi lateret in eo magnum aliquod ſacramentum.Primo igitur loco cum apoſtolo ſtupente & ammirãte,intuemini & uos quantus ſit
Lucæ.1. iſte qui ingreditur: ipſe enim eſt ſecundum Gabrielis teſtimonium altiſſimi filius, ac perinde coaltiſſimus ipſe.
Neq́ enim fas eſt dei filiũ degenerem ſuſpicari:ſed æqualis fateri neceſſe eſt altitudinis & eiuſdem penitus dignitatis. Nam & filios principum principes,& filios regum
reges eſſe quis neſciat? C Veruntamẽ quid ſibi uult q̃
è tribus perſonis quas in ſumma trinitate credimus,confitemur,& adoramus,non pater,non ſpiritusſanctus aduenit,ſed filius? Minime quidèm ego id factum arbitror ſine cauſa. Sed quis cognouit ſenſum domini:aut quis cõ
ſiliarius eius fuit? Neq́ enim ſine altiſſimo trinitatis cõ-
Rom.11. ſilio factum eſt ut filius adueniret. Et ſi conſideram⁹ exilĳ noſtri cauſam: fortaſſis aduertere poſſumus uel ex parte, quàm congruũ fuerit à filio nos maxime liberari. D
Lucifer enim ille qui mane oriebatur pro eo quòd altiſſimi ſimilitudinem uſurpare tentauit: & rapinam arbitratus eſt eſſe ſe æqualem deo(quod utiq́ filĳ eſt)præcipitatus ilico corruit, quoniam zelauit pro filio pater & opere dixiſſe uidetur. Mihi uindictam & ego retribuam.Cõ-
Luc.10. tinuo uidebam ſathanam tanquàm fulgur cadentem de
cælo.Quid tu igitur ſuperbis terra & cinis? Si ſuperbientibus angelis deus non pepercit:quanto magis tibi putredo & uermis? Nihil ille fecit: nihil operatus eſt: tantum cogitauit ſuperbiam:& in momento:in ictu oculi irreparabiliter præcipitatus eſt: quia iuxta euangeliſtam.
Iaan.8. In ueritate non ſtetit.Fugite ſupbiam fratres mei:quæſo
Eccl.10. multum fugite.Initium omnis peccati ſuperbia quæ tam
uelociter ipſum quoq́ ſyderibus cunctis clari⁹ micantẽ
æterna caligine obtenebrauit luciferum:quæ non modo
angelum, ſed angelorum primum in diabolum commutauit.Vnde & protinus inuidens homini,quàm conceperat in ſemetipſo,in eo peperit iniquitatem:ſuadens ut li-
Apoc.3.
Collo.2. gnum uetitum guſtans fieret ſicut deus:ſciens bonum &
malum.Quid enim polliceris,quid promittis miſer: cum
filius altiſſimi ſcientiæ clauem habeat: imo & ipſe ſit clauis dauid: qui claudit & nemo aperit? In eo ſunt omnes
theſauri ſapientiæ & ſcientiæ abſcõditi:tu ne eos ut homini pſtes,inique furaberis? Videtis quia uere iuxta domini ſententiã:mendax iſte eſt,& pater eius. Nam & mẽ- Ioan.8.
dax fuit dicens. Similis ero altiſſimo, & mendacĳ pater:
cũ in hominem quoq́ uenenatũ ſuæ falſitatis ſeminariũ Eſai.14.
effudit,dicens.Eritis ſicut dĳ.Tu quoq́ ô homo:ſi uides Gen̄.3.
furem curris cum eo? Audiſtis fratres quid hac nocte le- Pſal.49
ctum eſt in Eſaia dicẽte domino.Principes tui infideles:
(uel ut alia tranſlatio habet inobediẽtes) ſocĳ furũ.Re- Eſaiæ.1.
uera enĩ principes noſtri adã & eua principia noſtræ propaginis:inobedientes & ſocĳ furũ:q quod filĳ dei eſt:ſerpentis imo diaboli per ſerpentem conſilio ſubripere tentant.Nec diſſimulat iniuriã filĳ pater: pater enim diligit
filium:ſed continuo & in ipſum hominem uindictam retribuit,& aggrauat ſuper nos manum ſuã.Omnes enĩ in
Adam peccauimus, & in eo ſententiam dãnationis accepimus oẽs. Quid agat filius uidẽs pro ſe zelare patrẽ: &
nulli penitus parcere creaturæ? Ecce,inqt, occaſiõe mei
creaturas ſuas pater amittit,altitudinẽ meam primus angelus affectauit:& populum qui ſibi crederet habuit: ſed
cõtinuo patris zelus grauiter uindicauit in illũ, pcutiẽs
eum pariter cum omnibus ſuis plaga incurabili:caſtigatione crudeli.Sciẽtiã quoq́ quæ nihilomin⁹ mea eſt ſurripere homo uoluit: & ne illi quidẽ miſert⁹ eſt,nec pepercit oculus eius.Nũquid de bobus cura eſt deo? Duas tã- 1.Cor.9.
tum fecerat nobiles creaturas rationis participes, capaces beatitudinis:angelum uidelicet atq́ hominẽ: ſed ecce propter me angelos perdidit multos,homines uniuerſos.Ergo ut ſciant quia & ego diligo patrẽ:p me recipiat
quos quodammodo propter me amiſiſſe uidetur.Si pro- Ionæ.1.
pter me tẽpeſtas hæc orta eſt(ait Ionas)tollite me:& mittite in mare.Omnes inuidẽt mihi.Ecce uenio & talem eis
exhibeo memetipm̃:ut quiſquis inuidere uoluerit: quiſquis geſtierit imitari:fiat ei æmulatio iſta in bonum.Noui tamen in affectum maliciæ & nequitiæ tranſiſſe angelos deſertores:nec ex ignorantia aliqua ſeu infirmitate:
peccaſſe:ideoq́ perire neceſſe eſt pœnitere nolentes.Patris enim amor,& honor regis iudicium diligit.Propter
hoc enim & ipſe creauit homines ab initio:q ſupplerent
locum illum,& ruinas hieruſalẽ reſtaurarent.Sciebat enĩ
nullam angelis patere redeundi uiam. Nempe nouit ſu- Eſai.16.
perbiam Moab q̃ ſuperbus eſt ualde:& ſupbia eius pœnitentiæ remedium non admittit, ac per hoc nec ueniæ.
At uerò hominis uoce nullã poſtea condidit creaturam:
innuens ex hoc ipſo redimẽdum adhuc hominem:quippe quem ſupplantauit aliena malicia: ideoq́ prodeſſe ei
poteſt charitas aliena. Ita domine obſecro: cõplaceat tibi ut eruas me:quoniam ego infirmus ſum. Quoniam de
terra mea furtim ſublatus ſum: & hic innocens in lacum
miſſus ſum.Non penitus quidem innocens: ſed quantũ Gen̄.40
ad eum qui me ſeduxit innocens aliquatenus. Mendacium mihi perſuaſum eſt domine:ueniat ueritas ut poſſit falſitas deprehendi,& cognoſcam ueritatem:& ueritas liberabit me:ſi tamẽ deprehẽſæ falſitati penitus renũciauero:& cognitæ adhæſero ueritati.Alioquin nõ humana erit tentatio:nec humanum peccatum: ſed obſtinatio diabolica.Nam perſeuerare in malo diabolicũ eſt:
& digni ſunt perire cum illo quicunq́ in ſimilitudinem
eius pmanent in peccato A Ecce fratres audiſtis quis
ſit qui ueniat:cõſiderate iam unde ueniat,& quo. Venit
utiq́ de corde dei patris:in uterũ uirginis matris: uenit
à ſummo cælo:i inferiores partes terræ.Quid ergo? Nõ
ne & nobis in terra eſt cõuerſandum? Eſt,ſi tamen in ea
perſtitit ille.Vbi enĩ bene erit ſine illo:aut ubi male eſſe
poterit cum illo? Quid mihi eſt in celo,& à te quid uolui
ſuper terram? Deus cordis mei,& pars mea deus in æternum.Nam & ſi ambulauero in medio umbræ mortis,nõ Pſal.77.
timebo mala:ſi tamen tu mecum es. Nunc autem ut ui- Pſal.22.
deo & ad terras,& ad ipſum quoq́ deſcendis infernum;

nō tanquā uinctus,ſed tanquā inter mortuos liber, ſicut
lux quæ i tenebris lucet:&tenebræ eā nō cōprehēderūt.
Vnde nec relinquitur aīa ī inferno:nec ſanctū corpus in
terrra uidet corruptionē. Chriſtus em̄ qui deſcēdit,ipſe
Actu. 10 eſt & q aſcēdit ut adimpleret oīa:de quo ſcriptū eſt. Qui
ꝑtāſijt bn̄faciendo & ſanando oēs oppſſos à diabolo. Et
Pſal. 18. alibi.Exultauit ut gigas ad currendam uiā:à ſummo cælo
egreſſio eius:& occurſus eius uſq; ad ſummum eius.Me-
Collo.3. rito ꝓinde clamat apl's dicens.Quæ ſurſum ſunt quærite
ubi chriſtus eſt in dextera dei ſedens.Incaſſum laboraret
erigere corda nr̄a:niſi collocatū i cælis ſalutis noſtræ do-
ceret authorē.Sed uideamus iam quæ ſequūtur.Nam &
ſi materia quidē copioſa inuenitur & uberrima ualde:ſed
anguſtia tp̄is tantā ſermonis lōgitudinē nō admittit.Cō
ſiderātibus ergo qs ueniat : magna omnino & ineffabilis
maieſtas īnotuit.Suſpicietib⁹ unde ueniat: grādis planè
patuit uia:ſm eius teſtimoniū qui prophetico præuētus
Eſai. 10. ſpiritu:Ecce,inquit,nomē dn̄i uenit de lōginquo.Porrò
quo ueniat intuētibus, apparuit inæſtimabilis dignatio
& penitus inexcogitabilis:ꝙ in carceris huius horrorē,
tanta deſcēdere dignata eſt celſitudo. Ima quis dubitet
magnū aliqd in cauſa fuiſſe , ut maieſtas tanta de tā lon-
ginquo,in locū tā indignū deſcēdere dignaretur? Planè
magnū aliqd:quia mīa magna:qa miſeratio multa:qa cha
ritas copioſa.Ad qd em̄ ueniſſe credendus eſt? Hoc nāq;
eſt:qd' iuxta ꝓpoſitū ordinē oporteat iam pſcrutari.Nec
ſanè laborandū eſt in hac parte:cum manifeſte aduentus
Lucæ. 1. eius cauſam:& uerba ipſius & opa clamēt. Ad q̄rēdā qp-
pe ouē centeſimā q̄ errauerat de mōtibus ꝓperauit,& ut
cōfiteanť manifeſtius dn̄o mīæ eius,&mirabilia eius filijs
hoim:ꝓpter nos uenit.Mira q̄rētis dei dignatio: magna
dignitas hoīs ſic q̄ſiti.In qua ſi gloriari uoluerit,nō erit
inſipiēs nō ꝙ aliqd eſſe uideať tanquā à ſeipſo: ſed ꝙ tāti
eum fecerit ipſe q fecit. Oēs em̄ diuitiæ,oīs gloria mūdi,
& quicqd in eo,cōcupiſciť:minus eſt ad hanc gloriā:imo
Iob.7. nec eſt aliquid in cōpatione eius. Dn̄e qd eſt homo quia
magnificas eum:aut quid apponis erga eum cor tuum?
Attamē uelim noſſe quid ſibi uoluerit ꝙ ad nos uenit il-
le:aut quare nō magis iuimus nos ad illum? Noſtra em̄
erať neceſſitas:ſed nec eſt conſuetudo diuitū ut ad paupe
res ueniant:nec ſi præſtare uoluerint.Ita eſt fratres: nos
magis ad eum uenire dignum fuit:ſed duplex erat impe-
1.Thi.19 dimentum.Nam &caligabant oculi noſtri.Ille uerò lucē
habitat inacceſſibilem: & iacentes paralitici in grabato:
diuinam illam non poteramus attingere celſitudinem :
propterea benigniſſimus ſaluator & medicus animarum
deſcendit ab altitudine ſua: & claritatem ſuam infirmis
oculis temperauit.Induit ſe laterna quadā illo utiq; glo-
Eſai. 19. rioſo & ab omni labe puriſſimo corpore quod ſuſcepit.
Hæc eſt enim illa leuiſſima planè & præfulgida nubes: ſu
pra quā aſcenſurum eum propheta prædixerat:ut deſcen
deret in ægyptum. Tempus eſt iam:ipſum quoq; conſi-
derare tēpus:quo ſaluator aduenit.Venit enim (quod&
uos credimus non latere)non in initio nec in medio tē-
poris,ſed in fine. Nec incongrue factū eſt,ſed uere ſapiē-
ter diſpoſuit ſapientia: ut cum magis eſſet neceſſarium
tunc primo ferret auxilium : pronos ad ingratitudinem
Adæ filios nō ignarans. Verè enim aduesperaſcebat : &
inclinata erat iā dies:receſſerat paulominus ſol iuſtitiæ:
ita ut exiguus nimis ſplendor eius aut calor eſſet in ter-
ris. Nam & lux diuinæ notitiæ parua admodum erat, &
abundāte iniquitate feruor refrigerat charitatis.Iam nō
apparebat angelus:non loquebatur propheta: ceſſabant
uelut deſperatione uicti:præ nimia utiq; duritia hominū
& obſtinatione:at ego(ait filius)tūc dixi:ecce uenio.Sic
ſic dum medium ſilentium tenerent omnia, & nox in ſuo
curſu iter perageret:omnipotēs ſermo tuus domine à re-
galibus ſedibus uenit. Quod & apoſtolus innuens aie-
Gala. 4. bat.Quando uenit plenitudo temporis:miſit deus filium
ſuū.Nimirū plenitudo & abūdātia tēporaliū: obliuionē
& inopiā fecerat æternorū. Oportune ergo tūc aduenit
æternitas:quādo magis temporalitas præualebat. Nam
ut cætera ſileam:ipſa quoq; pax temporalis illo in tempo
re tanta fuit:ut ad hois uni⁹ edictū deſcriberetur uniuer-
ſus orbis.Habetis iā & perſonā uenietis:& locū utrumq;
id eſt,à quo & ad quē uenit:cām quoq; & tp̄s nō ignora-
tis.Vnū reſtat:uia ſcilicet ꝑ quā uenit:& hæc quoq; dili-
genter reqrenda:ut poſſimus(ſicut dignum eſt)ei occur
rere.Verūtamē ſicut ad operādā ſalutē in medio terræ:ue
nit ſemel in carne uiſibilis:ita quotidie ad ſaluandas aīas
ſingulorū i ſpiritu uenit&inuiſibilis ſicut ſcriptū eſt.Spi
ritus ante faciem noſtram chriſtus dn̄s. Et ut noueris oc-
cultū eſſe ſpūalē hūc aduentū. In umbra eius,inquit,ui- Treñ.4.
uemus inter gentes.Propterea dignū eſt ut ſi nō ualet in
firmus in occurſum tāti medici procedere lōgius,ſaltem
conetuť erigere caput & aliquatenus aſſurgere uenienti.
Non te oportet ô homo maria tranſfretare:nō penetrare
nubes:nō tranſalpinare neceſſe eſt. Non grandis inquā:
tibi oſtendiť uia:uſq; ad temetip̄m occurre deo tuo:ꝓpe
eſt enim uerbū in ore tuo & in corde tuo. Vſq; ad cordis
cōpūctionē &oris cōfeſſionē occurre:ut ſaltem exeas de-
ſterqlinio miſeræ cōſcietiæ: qm̄ indignū eſt illuc auctorē
puritatis intrare.Et hæc quidèm de eo aduētu dicta ſunt,
quo ſingulorū mentes inuiſibili dignatur illuſtrare præ-
ſentia.Libet autem &manifeſti aduentus uiam conſidera
re.Qm̄ uiæ eius uiæ pulchræ:& oēs ſemitæ eius pacificæ. Prou.3.
Ecce inquit ſponſa:uenit is ſaliens in montibus, trāſiliēs Cañ.2.
colles. Venientē uides ô pulchra:ſed cubātē uidere ante
non poteras.Dixiſti em̄.Indica mihi quē diligit aīa mea: Cañ.2.
ubi paſcas ubi cubes. Cubans paſcit angelos in illas ꝑpe
tuas æternitates:quos ſatiat uiſiōe æternitatis & immu-
tabilitatis ſuæ:ſed ne ignores te ô pulchra: qm̄ mirabilis
facta eſt uiſio illa ex te:cōfortata eſt&nō poteris ad eā.Ve
rūtamen ecce egreſſus eſt de loco ſancto ſuo:& qui cubās
paſcit angelos ipſe cœpit:ſicq; ſanabit nos:& uidebiť ue-
niens & paſtus:qui cubās & paſcens ante uideri nō pote-
rat. Ecce uenit hic ſaliens in montibus tranſiliens colles.
Mōtes & colles patriarchas & prophetas accipe:& quē- Mat.1.
admodum uenerit ſaliens & tranſiliēs in libro generatio-
nis lege.Abrahā genuit Iſaac:Iſaac genuit Iacob &c.Ex
his montibus prodijt(ut inuenies)radix ieſſe:unde iuxta
prophetam.Egreſſa eſt uirga, & exinde flos aſcendit:ſuꝑ Eſaiæ.11.
quem requieuit ſpiritus ſeptiformis. Quod manifeſtius
alio in loco aperiens idem propheta. Ecce,inquit,uirgo
concipiet & pariet filium,& uocabitur nomen eius ema- Eſaiæ. 7.
nuel:quod interpretatur nobiſcū deus. Quem em̄ prius
florem:ipſum deinde emanuelem: & quam dixerat uirgā
manifeſtius exprimens uirginem nominauit.Sed neceſſe
eſt altiſſimi huius ſacramenti conſiderationem diei alteri
reſeruari.Digna eſt em̄ ꝓprio ſermōe materia:præſertim
ꝙ in longum iam hodiernus ſermo proceſſerit.

In aduentu domini de uerbis Eſaiæ ad Achaz
Pete tibi ſignū,uſq; butyrū & mel.Sermo ſecūdus.

AVdiuimus ſuadentē regi Achaz Eſaiā:pete Eſaiæ.7.
re ſignū à dn̄o:ſiue in ꝓfundū inferni:ſiue ī
excelſum ſupra. Audiuim⁹ reſpōſionē eius
formam quidā habentē pietatis, ſed nō uir-
tutē. Propter hoc deniq; ab eo q ītueť cor:
& cui confitetur hois cogitatio: meruit reprobari. Non
petam,inquit,& nō tentabo dominū.Elatus erat Achaz Vnde ſu
faſtigio ſolij regalis aſtutus humanæ ſapientiæ uerbis. pra.
Audierat igitur Eſaias à domino. Vade dic uulpi illi pe-
tat ſibi ſignum à domino in profundum. Habet enim
uulpis foueam:ſed in infernum quoq; ſi deſcēderit adeſt
qui comprehēdat ſapientes in aſtutia ſua. Item. Vade,
ait dominus, dic uolucri illi : petat ſibi ſignum in excel-
ſum ſupra. Habet enim uolucris nidum : ſed & ſi in cæ-
lum aſcenderit:illic eſt qui ſuperbis reſiſtens propria cal-
cat uirtute ſuperborum & ſublimium colla.Veruntamen
diſſimulat ille poteſtatis excelſæ ſeu incomprehenſibilis
profunditatis ſapientiæ quærere ſignum:& propterea ſi
gnum bonitatis & charitatis domui Dauid ipſe domin⁹
promittit:

promittit:ut quos nec poteſtas nec ſapientia terruit:alli-
ciat ſaltē exhibitio charitatis.Pōt tamē in eo ꝙ ait in pro
fundū inferni,etiam charitas ipſa,qua maiorem nemo ha-
buit,ut in infernū quoq; pro amicis moriendo deſcende-
ret,non immerito deſignari:ut præcipiatur achaz uel in
excelſum regnantis expaueſcere maieſtatem:uel deſcēdē-
tis ad inferos amplecti charitatem.Moleſtus eſt ergo nō
ſolū hoibus,ſed etiā deo,quiſquis nec maieſtatē cogitat
Eſaiæ.7. in timore:nec charitatē cū amore meditať.Propter hoc,
inquit,dabit dominus ipſe uobis ſignū:in quo manifeſte
& maieſtas,& charitas innoteſcat.Ecce uirgo cōcipiet,&
pariet filium,& uocabitur nomen eius emanuel:quod in
terpretatur nobiſcū deus.Noli fugere Adam:quia nobi-
ſcum deus.Ne timeas,ô homo:nec audito dei nomine ter
rearis:quia nobiſcum deus.Nobiſcum carnis ſimilitudi-
ne,nobiſcū utilitate.Propter nos uenit tāquā unus ex no
Vbi ſu- bis ſimilis nobis,paſſibilis.Deniq; butyrū,inquit,& mel
pra. comedet.Ac ſi dicat.Paruulus erit & ueſceť infantilibus
Ibidem. alimētis.Vt ſciat,inquit,reprobare malum,& eligere bo
num.Et iam hic bonū & malum audis:ſicut in arbore ue-
tita,ſicut in ligno tranſgreſſionis.Sed multo melius à pri
Pſal.108 mo adam:ſecundus iſte partitur.Eligens enim bonū,ma-
lum reprobat:non ſicut ille,qui dilexit maledictionem:&
uenit ei,&noluit benedictionē,& elōgata eſt ab eo.Nam
& in eo ꝙ præmiſit,butyrū & mel comedet:aduertere po
teris paruuli huius erectionem.Tantum aſſit eius gratia,
ut quod præſtat , utcūq; ſentire digne & accommodate
ad intelligendum proferre concedat. A Duo ſunt in
lacte ouis,butyrum & caſeus.Butyrum pingue & humi-
dum:caſeus ecōtra aridus & durus.Bene enim paruulus
noſter eligere nouit:qui butyrum comedens,caſeū utiq;
Pſal.118. non comedit.Quæ eſt enim ouis centeſima, que errauit.
& in pſalmo loquitur:Erraui ſicut ouis quæ perijt. Vtiq;
genus humanū quod benigniſſimus paſtor quærit:alijs ſa
ne nonagintanouē ouibus in montibus derelictis.In hac
igitur oue duo reperies,naturam dulcem,naturam bonā,
& bonā ualde tāquā butyrū,& pc̄ti coruptionē ut caſeū.
Vide ergo quam optime puer noſter elegit:qui naturam
Vnde ſu noſtram ſine ulla peccati corruptione ſuſcepit.Nā de pec
pra. catoribus legis,coagulatū eſt ſicut lac cor eorū:in qbus
utiq; lactis puritatē corrupat fermēto malitiæ coagulum
iniquitatis.Sic & apis habet mellis dulcedinē:habet etiā
aculei punctiōem.Apis uerò eſt quæ paſcitur inter lilia ,
quæ florigeram inhabitat patriam angelorum. Vnde &
ad ciuitatē nazaret, quod interpretatur flos, aduolauit:
& ad ſuaueolētem perpetuæ uirginitatis florem aduenit:
Pſalm. illi inſidit : illi adhæſit.Huius apis mel & aculeum non
100. ignorat:qui miſericordiā dei & iudiciū cū propheta de-
Luce. 9. cantat.Attamen ad nos ueniēs .ſolum mel attulit & non
aculeū.id eſt miſericordiā,& nō iudiciū:ita ut ſuadentib⁹
qn̄q; diſcipulis ut ciuitatē,quæ ſuſcipere eū noluit,p̄cipe
ret igni conſumi,reſponderit:filium hominis nō ueniſſe
ut iudicaret,ſed ut ſaluaret mundum Nō habebat aculeū
apis noſtra quodammodo depoſuerat illū:qn̄ tanta indi
gna patiēs miſericordiā exhibebat,& nō iudiciū.Sed no-
lite ſperare in iniquitate:nolite peccare in ſpe.Habet em̄
apis noſtra qn̄q; aſſumere aculeum ſuum,& acriter nimis
Iohā. 5. infigere illū in medullas hominum peccatorum.Qm̄ pa-
ter non iudicat quenquā:ſed filio dedit oē iudiciū.Nunc
autē paruulus noſter butyrū & mel comedit.qn̄ bonū na
turæ humanæ diuinæ miæ ſic uniuit in ſemetip̄o:ut eſſet
homo uerus,& pc̄tm̄ nō habēs:de⁹ miſericors & iudiciū
nō exhibens.Ex his manifeſtū iam arbitror quenā ſit uir-
ga de radice ieſſe ꝓcedēs:qs uerò flos ſuꝑ quē requieſcit
ſpūſſanct⁹.Qm̄ uirgo dei genitrix uirga eſt: flos fili⁹ ei⁹
Flos itaq; filius uirginis,flos cādidus & rubicūdus, ele-
ctus ex milibus,Flos in quem proſpicere deſiderāt ange
li:flos ad cui⁹ odorem reuiuiſcūt mortui:& ſicut ip̄e te-
Cātic.1. ſtať,flos cāpi eſt & nō horti.Cāpus em̄ ſine oī humano
floret admiculo:nō ſeminat⁹ ab aliquo:nō defoſſus ſar-
culo:nō impinguat⁹ fimo.Sic oīno,ſic uirginis alu⁹ flo-
ruit:ſic inuiolata,integra, & caſta mariæ uiſcera,tanquā
paſcua æterni uiroris,florē protulere: cuius pulcritudo
nō uideat corruptionē:cuius gloria in perpetuū nō mar
ceſcat.O uirgo uirga ſublimis:in quam ſublime uerticē
ſanctum erigis:uſq; ad ſedentem in throno:uſq; ad domi-
num maieſtatis.Neq; em̄ id mirū,qm̄ ī altum mittis radi
ces humilitatis.O uere cœleſtis planta:precioſior cūctis,
ſanctior uniuerſis.O uere lignū uitæ qd' ſolū fuit dignū
portare fructum ſalutis.Deprehenſa eſt maligne ſerpens
uerſutia tua:nudata eſt planè falſitas tua.Duo impoſue-
ras creatori:mendacij & inuidiæ infamaueras eum:ſed in
utroq; conuictus es eſſe mentitus. Siquidē &ab initio
moriť cui dixeras: nequaquam morieris:& ueritas do-
mini manet in æternum.Sed & nunc reſponde ſi potens
quam ei arborē,cuius arboris fructum inuidere potuit,
qui ne hanc quidem uirgam electam & fructum ſublimē
negauit? Etem̄ q proprio filio nō pepercit:quō nō oīa
ſimul cū illo donauit? Sed iam aduertiſtis(ni fallor)quo
niam uirgo regia ip̄a eſt uia per quam ſaluator aduenit,
procedens ex ipſius utero tanquam ſponſus de thalamo
ſuo.Tenētes ergo uiam quam priore ſi meminiſtis cœpi-
mus inueſtigare ſermone: ſtudeamus & nos dilectiſſimi
ad ipſum ꝑ eā aſcēdere:q per ipſam ad nos deſcendit:per
eam uenire in gratiā ip̄i⁹ qui ꝑ eā in noſtram miſeriā ue-
nit.Per te acceſſum habeam⁹ ad filium:ô benedicta inuē-
trix gratiæ,genitrix uitæ,mater ſalutis:ut ꝑ te nos ſuſci-
piat,qui per te datus eſt nobis,Excuſet apud ipſum inte-
gritas tua culpam noſtræ corruptionis:& humilitas deo
grata noſtræ ueniā impetret uanitati. Copioſa charitas
tua noſtrorum cooperiat multitudinem peccatorum: &
fœcunditas glorioſa fœcunditatem nobis cōferat meri-
torū.Domina noſtra,mediatrix noſtra,aduocata noſtra:
tuo filio nos reconcilia:tuo filio nos commenda:tuo nos
filio repreſenta.Fac ô benedicta per gratiam quam inue-
niſti:per prerogatiuam quam meruiſti:per miſericordiā
quam peperiſti:ut qui te mediante fieri dignatus eſt par-
ticeps infirmitatis & miſeriæ noſtræ,te quoq; intercedē
te particeps faciat nos gloriæ, & beatitudinis ſuæ, ieſus
chriſt⁹ fili⁹ tuus dn̄s noſter,qui eſt ſuꝑ omnia deus bene-
dictus in ſecula.Amen

De triplici dn̄i aduētu,& de ſeptem colūnis:quas
in nobis erigere debemus,Sermo terti⁹.unde ſupra.

IN aduentu domini quem celebramus:ſi per-
ſonā uenientis intueor,non capio excellentiā
maieſtatis.Si attēdo ad quos uenerit: digna-
tionis magnitudinē expaueſco . Stupēt certe
angeli de nouo uidētes infra ſe,quem ſupra ſemper ado-
rāt,manifeſte iam & aſcēdentes,& deſcēdentes ad filium
hominis.Si cōſidero ꝓpter quod uenerit:āplector quo-
ad poſſum inæſtimabilem latitudinē charitatis.Si modū
cogito,exultationē agnoſco humanæ cōditionis. Venit
ſiquidem uniuerſitatis creator,& dominus: uenit ad ho-
mines:uenit propter homines:uenit homo. C Sed
dicet aliquis.Quomodo ueniſſe dicitur:qui ſenper ubiq;
fuit? Erat quidem in mundo:&mundus per ipſum factus Iohan.1.
eſt:ſed mundus eum non cognouit.Non ergo uenit qui
aberat:ſed apparuit qui latebat.Vnde & humanā,in qua
agnoſceretur induit formam : qui nimirum in diuina,lu-
cem habitat inacceſſibilem.Nec ſane inglorium maieſta- 1.Thi.6.
ti apparere in propria ſimilutidine ſua,quam fecerat ab
initio:nec indignum deo,à quibus in ſubſtantia ſua non
poterat agnoſci,in imagine exhiberi:ut qui fecerat homi
nem ad imaginem & ſimilitudinem ſuā:ipſe hominibus
innoteſceret factus homo.Huius ergo aduent⁹ tātæ ma-
ieſtatis,tantæ humilitatis,tantæ charitatis:tantæ etiam
glorificationis noſtræ,ab uniuerſa eccleſia ſemel in anno
ſolennis memoria celebrať.Sed utinam ita ſemel agere-
tur:ut ſemper id quippe dignius.Quantæ enim inſaniæ,
ut poſt tanti regis aduentū,alijs quibuſlibet negotijs ho-
mines uelint ſeu audeant occupari: & non magis,omiſſis
oibus,ſoli eius cultui uacēt:nec in eius p̄ſentia cuiuſquā

meminerint cæterorū? Sed non oīm eſt qđ ait propheta.
Pſalm. Memoriā abundantie ſuauitatis tue eructat: ſiquidem
144. nec oēs hec memoria paſcit, Sane nemo qđ nō guſtauit:
ſed neqꝫ qđ tm̄ guſtauit eructat. Ructus quippe nō niſi
de plenitudīe & ſatietate ꝓcedit. Propterea quorū ſecura
ris eſt mēs & uita memoriā hāc & ſi celebrāt nō eructant:
ſine deuotione & affectione dies iſtos arida quadā cōſue-
tudie obſeruātes. Deniqꝫ quod dānabilius eſt, ipſa quoqꝫ
inæſtimabilis huius dignatiōis memoria daſ ī occaſionē
carnis: ut uideas eos tāta ſolicitudine diebus iſtis ueſtiū
gloriā: ciborū parare delitias: ac ſi hec & hmōi quærat in
natiuitate ſua chriſtus: & ibi ſuſcipiaſ dignꝰ: ubi hæc ac
curatiꝰ exhibenſ. Sed ipſum audi dicētē: Supbo oculo &
inſatiabili corde: cū hoc non edebā: quid tanta ambitiōe
ueſtes paras in natale meū? Deteſtor ego ſupbiā: non am-
plector. Quid tāta ſolicitudine ciborū copias reponis in
tēpus illud? Dāno ego carnis delicias: nō accepto. Planè
inſatiabilis es corde tāta parans, & ex tā longo: nā corpo-
ri utiqꝫ & pauciora ſufficerent: & quæ poſſent opportu-
nius inueniri. A. Celebrās ergo aduentum meū, labijs
me honoras: ſed cor tuum lōge eſt à me. Non me colis: ſed
deus tuus uēter eſt: & gloria in cōfuſione tibi. Infelix oī-
no q̄ uoluptatē corporis, & ſecularis colit gloriæ uanita-
Pſalm. tē. Beatus aūt populꝰ cuius eſt dn̄s deus eius. Frēs nolite
143. uos emulari in malignātibus: neqꝫ zelaueritis faciētes ini
quitatē. Intelligite magis in nouiſſima eorū. & cōpatimi
ni eis ex aīo: & orate pro eis q̄ præoccupati ſunt ī delicto.
Hæc em̄ faciunt miſeri: quia ignorātiā dei habēt. Nā ſi co
gnouiſſent nunquā dn̄m glorie tāta aduerſum ſe inſania
prouocarēt. Nos aūt dilectiſſimi excuſationē de ignoran
tia nō habemꝰ. Planè noſti eum qſquis hic es: & ſi dixeris
q̄a nō noui eū: eris ſimilis ſecularibꝰ, mēdax. Deniqꝫ ſi eū
non noſti: quis te huc adduxit: aut quomodo huc ueni-
ſti? alioqn q̄n tibi perſuaderi poſſet charorū affectibꝰ cor
poris uoluptatibus ſeculi, uanitatibꝰ ſponte abrenūciare
& iactare cogitatū tuum in dn̄o, & oēm ſolicitudinē ī eū
proijcere, de quo nihil bene: immo tam male conſcientia
teſte merueras? Quis tibi, inquā, pſuadere id poſſet ſi ne
ſcires q̄a bonus dn̄s ſperantibus in ſe, aīe querēti ipſum:
niſi cognouiſſes & tu q̄a ſuauis eſt dn̄s & mitis & multæ
mīe. & uerax? Hæc aūt unde noſti niſi q̄a nō ſolū ad te: ſed
etiā ī te uenit? B Triplicē em̄ eius aduentū nouimus: ad
hoīes: in hoīes: cōtra hoīes. Ad hoīes quidē indifferēter.
nō aūt ita ī hoīes aut cōtra hoīes. Sed q̄a primꝰ & tertius
noti ſunt, utpote manifeſti: de ſcđo q ſpūalis & occultꝰ ē:
ipſum audi dicētē. Si qs diligit me, ſermonē meū ſeruabit
& pater meus diliget eū, & ad eū ueniemus & manſionē
Ioā. 14. apud eū faciemus. Beatus apud quē manſionē facies dn̄e
ieſu. Beatus in quo ſapiētia ædificat ſibi domū: excidens
colūnas ſeptē: beata aīa que ſedes eſt ſapiētie. Quænā eſt
illa? Aīa utiqꝫ iuſti. Merito planè: q̄a iuſtitia & iudicium
præparatio ſedis tuæ, Quis ī uobis ē fratres: q̄ deſiderat ī
Pſal. 88. aīa ſua ſedē parare chriſto? Ecce quænā illi ſerica: q̄ tape-
tia: qđ puluinar oporteat præparari. Iuſtitia, inquit, &
iudiciū præparatio ſedis tue. Iuſtitia uirtus eſt: qđ ſuum
eſt unicuiqꝫ tribuens. C Tribue ergo tribus q̄ ſua ſunt
Redde ſupperiori: redde īferiori: redde æquali: cuiqꝫ qđ
debes: & digne celebras aduentū chriſti: parēs ei in iuſti-
tia ſedē ſuā: Redde, inquā, reuerentiā prælato & obedien
tiā: quarū altera cordis: altera corporis eſt. Nec em̄ ſuffi-
cit exterius obtēperare maioribus nr̄is: niſi ex intimo cor
dis affectu ſublimiter ſentiamus de eis. Qđ & ſi tā manife
ſte innotuerit indigna prælati alicuius uita, ut nihil oīno
diſſimulationis nihil excuſationis admittat: propter eum
tamē à quo eſt oīs poteſtas ipſum quē modo talē nouimꝰ
excelſum reputare debemus: nō præſentibꝰ pſonæ meri-
tis: ſed ordinationi diuinæ, & dignitati ipſius officij defe
rentes. Sic & fratribus noſtris īter quos uiuimus: ipſo iu
re fraternitatis & ſocietatis hūanæ: conſilij ſumus & auxi-
lij debitores. Hæc enim uolumus: ut & ipſi nobis impen-
dant conſilium quo erudiatur ignorantia noſtra: auxiliū
quo iuuetur infirmitas noſtra. Sed fortè erit inter uos q
tacitus reſpondeat dicens. Quod ego conſiliū dabo fra-
tri: cui nec unum quidem dicere uerbū fas eſt abſqꝫ licē-
tia? Quod ei auxilium impendere eſt, cum nec minimum
aliquid agere liceat abſqꝫ obediētia? Ad quod ego. Nō
deerit certe quod facias: tantum modo charitas fraterna
non deſit. Nullum ego conſiliū melius arbitror quàm ſi
exēplo tuo fratrē docere ſtudeas quæ oporteat, quæ nō
oporteat fieri: prouocās eū ad meliora: & cōſulēs ei non
uerbo neqꝫ lingua: ſed ope & ueritate. An uerò utiliꝰ aut
efficacius auxiliū aliquod eſt: quàm ut ores deuote ꝓ eo:
ut nō diſſimules redarguere culpas eiꝰ: ut nō modo nul-
lū ei offendiculū ponas: ſed & ſolicitꝰ ſis quantū præua-
les tanquā angelus pacis de regno dei ſcādala tollere, &
occaſiones ſcandalorū penitus dimouere? Si talē te fra-
tri auxiliariū & cōſiliariū exhibes: reddis ei quod debes:
nec habet unde cauſeſ. Porrò ſi cui forte prælatꝰ es: huic
ſine dubio teneris debitor ſolicitudinis amplioris. Exi-
git à te, & ipſe cuſtodiā & diſciplinā. Cuſtodiā quidē ut
poſſit cauere peccatū. Diſciplinā uerò ut qđ minꝰ cauit:
minime maneat impunitū. Quod & ſi nemini fratrū præ-
eſſe uideris: habes tm̄ ſub te cui cuſtodiam hāc & diſcipli
nam oporteat exhiberi. Dico aūt corpꝰ tuū, qđ ſine du-
bio regendū accepit ſpiritꝰ tuus. Debes ei cuſtodiam ut
non regnet in eo peccatum: nec mēbra tua arma fiāt ini-
quitatis. Debes & diſciplinā ut dignos faciat pœniten-
tiæ fructus caſtigatum, & ſubditum ſeruituti. Lōgè tamē
grauiori & periculoſiori debito tenenſ adſtricti: q ꝓ mul-
tis animabus reddituri ſunt rationē. Quid ego infelix,
quo me uertam: ſi tantum theſaurum: ſi precioſum depo-
ſitū iſtud qđ ſibi chriſtꝰ ſanguine ꝓprio p̄cioſius iudica
uit: cōtigerit negligentius cuſtodire? Si ſtillātem in cru-
ce domini ſanguinē collegiſſem, eſſetqꝫ repoſitus penes
me in uaſe uitreo, quod & portari ſepius opoteret: quid
animi habiturus eſſem in diſcrimine tanto? Et certe id ſer
uandum accepi: pro quo mercator nō inſipiens ipa utiqꝫ
ſapientia ſanguinem illum dedit. Sed & habeo theſaurū
iſtum in uaſis fictilibus: & quibus multo plura quàm ui-
treis īminere pericula uideātur. Accedit ſanè ad ſolicitu-
dinis cumulū, & pondus timoris: quod cū & meā & ꝓxi-
mi cōſciētiam ſeruare neceſſe ſit: neutra mihi ſatis eſt no-
ta Vtraqꝫ abyſſus eſt imperſcrutabilis: utraqꝫ mihi nox
eſt, & nihilominus exigitura neutriuſqꝫ cuſtodia, & cla-
maſ, Cuſtos qui de nocte: cuſtos qui de nocte: Nō eſt mi-
hi. dicere cū cayn. Nunquid cuſtos fratris mei ſum ego? Eſai. 21.
ſed eſt fateri humiliter cū ꝓpheta: Quia niſi dn̄s cuſtodie Gen̄. 4.
rit ciuitatē: fruſtra uigilat q coſtodit eā. In eo tm̄ excuſabi Pſal. 126
lis ego uideor ſi ut predixi, debitam exhibeo cuſtodiā pa
riter & diſciplinā. Quod ſi priora quoqꝫ quatuor nō de-
fuerint: dico aūt erga prælatos reuerentiā, & obedientiā
cōſiliū, & auxiliū erga fratres, qđ ad iuſtitiā pertinet: nō
imparatā ſedem inueniet ſapiētia. D Et fortaſſis hæc
uideantur ſex colūnæ, quas excidit in ipſa domo quā ædi
ficauit ſibi, & ſeptima quoqꝫ quærenda eſt ſi forte & eam
nobis notā facere ipſa digneſ. Quid uerò prohibet ſicut
ſex in iuſtitia, ſeptimā quoqꝫ ītelligi ī iudicio? Neqꝫ em̄
iuſtitia ſola, ſed iuſtitia, inquit, & iudiciū præparatio ſe-
dis tuæ. Deniqꝫ ſi p̄latis, æqualibus, & īferioribꝰ reddi- Pſal. 88.
mus qđ oportet: nihil ne accipiet deꝰ? At ei planè quod
debet retribuere nemo pōt: ꝙ tā copioſe accumulauerit
ſup nos mīam ſuā: ꝙ tā multa deliquerimꝰ ei: ꝙ tā fragiles
& nihil ſumus: ꝙ tam plenus & ſufficiens ille ſibi: & bo-
norū oīm noſtrorū nō egēs. Audiui tm̄ dicentē eū: cui in-
certa & occulta ſapientiæ ſuæ reuelauerat: quia Honor
regis iudiciū diligit. Nihit qđ in ſe eſt à nobis exigit am- Pſal. 98
pliꝰ: tm̄ dicamꝰ iniquitates nr̄as: & iuſtificabit nos gratis
ut gratia cōmendeſ. Diligit em̄ aīam quæ in cōſpectu eiꝰ
& ſine intermiſſiōe conſiderat: & ſine ſimulatione diiudi
cat ſemetipſam. Idqꝫ iudiciū non niſi propter nos à no-
bis exigit: quia ſi nometipſos iudicauerimus: non utiqꝫ
iudicabimur. Propterea ſapiens uerētur omnia opera
ſua, ſcrutatur:

ſua, ſcrutatur, diſcutit, & diiudicat uniuerſa. Hon orat qp
pe ueritatē: q & ſe & ſua oīa in eo ſtatu quo ueritas habet
& agnoſcit ueraciter: & humiliter cōfitetur. Audi deniqꝫ
Luc. 17, manifeſtius à te iudiciū exigi poſt iuſtitiā. Cū feceritis, in
qt, oīa q̄ precepta ſunt uobis: dicite, ſerui inutiles ſumꝰ.
Hæc planè quod in hominem eſt digna ſedis præparatio
dn̄o maieſtatis: ut & iuſtitiæ mandata ſtudeat obſeruare:
& ſemper indignum ſeſe & inutilem arbritretur.

In aduentu dn̄i de duplici aduentu & pennis
de argentatis. Sermo quartus.

DIgnū eſt fratres ut tota deuotiōe, domini
celebretis aduētū: delectati tāta cōſolatio-
ne: ſtupefacti tanta dignatiōe: inflāmati tā
ta dilectiōe. Nec uero ſolū cogitetis aduē
tum quo uenit quærere & ſaluū facere qđ
perierat: ſed & illū nihilominꝰ quo ueniet
& aſſumet nos ad ſeipſū. Vtinā circa hos duos aduētꝰ iu-
gi meditatione uerſemini: ruminātes in cordibus ueſtris
quātū impriore præſtiterit quātū ꝓmiſerit in ſcđo. Vti-
nam certè dormiatis inter medios cleros. Hæc ſunt em̄
Cañ. 2. duo brachia ſpōſi: inter quæ ſpōſa dormiēs aiebat. Leua
eius ſub capite meo, & dextera eius āplexabitur me. Nā
in ſiniſtra qdē eius (ſicut alibi legimus) diuitie & gloria:
Prouer. in dextera longiturnitas uitæ. In ſiniſtra eius inqt, diui-
3. tiæ & gloria. Filij adam genus auarū & ambitioſum audi
te. Quid uobis cū terrenis diuitijs & gloria tēporali: quæ
nec ueræ nec ueſtræ ſūt? Aurū & argētū nomine terra eſt
rubra & alba: quā ſolus hoīem error facit: aut magis repu
tat precioſam. Deniqꝫ ſi ueſtra ſunt hec tollite ea uobiſcū
Sed hō cū īterierit nō ſumet oīa: neqꝫ deſcēdet cū eo glo-
ria eiꝰ. Vere ergo diuitiæ nō opes ſunt, ſed uirtutes: quas
ſecum cōſciētia portat: ut inppetuū diues fiat. De gloria
quoqꝫ dicit apoſtolis. Gloria nr̄a hæc eſt: teſtium cōſciē
tiæ noſtræ, Hæc eſt utiqꝫ uera gloria q̄ eſt à ſpiritu ueritа
tis. Ipſe em̄ ſpūs teſtimonium perhibet ſpiritui noſtro: ꝙ
filij dei ſumꝰ. Gloria uero quàm ab inuicē accipiunt qui
2. Cori. gloriā (quæ eſt à ſolo deo) nō reqrūt, uana eſt. Quoniam
1. uani filij hominū: Inſipiēs tu qui merces cōgregas in ſac-
Roma. cū pertuſum: qui theſaurū tuum alieno in ore conſtituis.
ignoras ꝙ arca iſta non clauditur, nec ſerā habet. Quan
to melius ſapiunt qui theſaurū ſuum ipſi ſibi ſeruant: alij
Pſal, 6. non committunt? Verum nūquid ſemper ſeruabūt? Nū-
quid ſemper abſcōdēt? Veniet cum manifeſta erūt abſcō
dita cordis: quæ uerè fuerint oſtentata nō comparebūt.
Hinc eſt ꝙ ueniente dn̄o fatuarū uirginum lampades ex-
tinguntur: & qui receperūt mercedē ſuam à dn̄o neſcium
tur, Propterea dico uobis chariſſimi: utile eſt abſcondere
Mat, 25. magis quàm oſtētare: ſi quid habemꝰ boni, ſicut & mēdi
ci cū eleemoſynam petunt, non precioſas ueſtes oſtēdunt
ſed ſeminuda mēbra aut ulcera ſi habuerint: ut citius ad
miſericordiā uidētis animus inclinetur. Quam regulam
publicanus ille ſeruauit multo melius phariſæo, & iō de-
ſcendit iuſtificatus ab illo, ideſt præ illo. Tempus eſt ra-
Luc. 18. tres: ut iudiciū incipiat à domo dei. C Quis finis eorū
qui non obediunt euangelio? Quod iudicium his, qui
in hoc iudicio nō reſurgūt? Quicūqꝫ enim iudicari diſſi-
mulant eo iudicio quod nunc eſt: in quo princeps huius
mūdi eijcitur foras: iudicem expectent: uel magis timeāt
à quo cum ipſo principe ſuo foras eijcientur & ipſi. Nos
autem ſi perfecte iudicamur nunc, ſecuri ſaluatorem expe
ctemus dominum noſtrum ieſum chriſtum: qui reforma-
bit corpus humilitatis noſtræ: configuratum corpori cla
ritatis ſuæ, Tunc fulgebunt iuſti, ita ut uideri poſſint do
cti pariter & indocti: fulgebūt enim ſicut ſol in regno pa
tris eorum. Erit autem claritas ſolis ſeptempliciter: ideſt
ſicut lux ſeptem dierum. Adueniens enim ſaluator refor-
mabit corpus humilitatis noſtræ configuratum corpori
claritatis ſuæ: ſi tamen prius fuerit cor reformatum & cō
figuratum humilitati cordis ipſius. Propter hoc ꝙ dice-
bat. A Diſcite à me quia mitis ſum, & humilis corde.
Matt. 11. Conſidera ſanè in his uerbis quoniam humilitas duplex
eſt: altera cognitionis: altera affectionis quæ hic dicitur
cordis. Priore cognoſcimus ꝙ nihil ſumus: & hanc diſci
mus à nobiſipſis & ab infirmitate propria: poſteriore cal
camus gloriam mundi: & hanc ab illo diſcimus: qui exi- Phili. 2.
naniuit ſemetipſum formam ſerui accipiens: qui etiam
quæſitus in regnum, fugit: quæſitus ad tāta probra &
ignominioſum ſupplicium crucis, ſponte obtulit ſemet-
ipſum. Sint ergo ſi dormire uolumus inter medios cle-
ros: id eſt duos aduentus pennæ noſtræ deargentatæ: ut
illam ſcilicet uirtutum formam teneamus: quam uerbo
& exemplo commendauit chriſtus præſens in carne. In
argento ſiquidem non incongrue intelligitur humani-
tas eius: ſicut in auro diuinitas. Omnis itaqꝫ uirtus no-
ſtra tam longe eſt à uera uirtute: quàm longè eſt ab ea
forma: & omnis penna noſtra ad nihilum ualet ſi nō fue-
rit deargentata. Magna quædam penna eſt paupertatis:
qua tam cito uolatur in regum cœlorum. Nam in alijs
uirtutibus quæ ſequuntur: promiſſio futuro tempore iu
dicatur: paupertati non tam promittitur, quàm datur.
Vnde & præſenti tempore enūciatum eſt: quoniam ipſo Matt. 5.
rum eſt regnū cœlorum: cum in ceteris dicatur: heredita
bunt: conſolabūtur & ſimilia. Videmus autem pauperes
aliquos qui ſi ueram haberent paupertatem: non adeo
puſillanimes inuenirētur & triſtes: utpote reges, & reges
cæli. Sed hi ſunt qui pauperes eſſe uolunt: eo tamen pa-
cto ut nihil eis deſit: & ſic diligunt paupertatem, ut nul-
lam inopiam patiantur. Sunt & alij mites: ſed quandiu ni
hil dicitur uel agitur niſi pro eorum arbitrio. Patebit au
tem quàm longe ſint à uera manſuetudine ſi leuis oria-
tur occaſio. Hæc manſuetudo quomodo hæreditabit:
quæ ante hæreditatem deficit? Alios quoqꝫ lugentes ui
deo: ſed ſi de corde procederent ille lachrymæ: non tam
facili ilico ſoluerentur in riſum. Nunc autem cum abun-
dantius ocioſa uerba & ſcurrilia profluant quàm priꝰ la
chrymæ: lachrymas hmōi de his eſſe nō arbitror: quibus
conſolatio diuina promittitur: quandoquidem poſt illas
tam facile conſolatio uilis admittitur. Alij tam uehemen
ter contra aliorum delicta zelantur: ut uideri poſſent eſu
rire & ſitire iuſtitiam: ſi eſſet apud eos de ſuis quoqꝫ pec
catis idem iudicium: ſed nunc pondus & pondus utrūqꝫ
abominatio eſt apud deum. Nam contra alios tam impu-
dēter quàm inaniter æſtuāt: ſeipſos tam inſipiēter quàm
inutiliter palpant. Sunt alij miſericordes de his quæ ad
ipſos non pertinent qui ſcandalizantur ſi non datur om
nibus abundanter: ſic tamen ut ipſi ne in modico qui-
dem grauentur. Qui ſi miſericordes eſſent: de ſuo facere
deberent miſericordiam: ſi nō poſſent de terrena ſubſtā-
tia: de uoluntate bona darent his qui fortè cōtra eos pec
care uiderentur indulgentiam: darent dulce ſignum, uer
bum bonum: quod eſt ſuper datum optimum: ut eorum
mentes ad pœnitētiam prouocarent. Deniqꝫ & his om-
nibus quos in peccato eſſe cognoſcerent: compaſſionem
impēderent & orationem. Alioquin miſericordia eorum
nulla eſt, & miſericordiam conſequuntur nullam. Item
ſunt qui peccata ſua ſic confiteatur: ut uideri poſſent ex
deſiderio mundandi cordis id agere (omnia enim in cō-
feſſione lauantur) niſi ꝙ ea quæ ipſi ſponte dicunt alijs:
ab alijs patienter audire non poſſum. Qui ſi uere munda
ri deſiderarent, ut uidenrur, non irritarentur: ſed haberēt
eis gratiam: qui ſuas illis maculas demonſtrarent. Sunt &
alij qui ſi uiderint quempiam uel leuiter ſcandalizatum:
ualde ſoliciti ſunt quomodo eum in pacē reducere poſ-
ſint: & uiderentur pacifici: niſi quod eorum commotio ſi
fortè quicquam contra eos factum dictumùe uidebitur:
tardius uniuerſis poterit, difficiliuſqꝫ ſedari. Qui nimirū
ſi uere pacē diligerent, haud dubium quin eā quærerent
ſibiipſis. Deargentemꝰ ergo pēnas nr̄as in chriſti cōuer-
ſatione, ſicut & martyres ſancti lauerūt ſtolas ſuas in eius
paſſione. Imitemur quoad poſſumus eum qui ſic dilexit
paupertatē, ut quamuis in eius manu eſſent fines terræ,
tamen non habuit ubi caput reclinaret: ita ut diſcipulos

adhærentes ei, legamus fame compulſos ſpicas manibus
confricaſſe: cum per ſata tranſirent: quiq; tanquã ouis ad
occiſionem ductus eſt: & ſicut agnus coram tõdente ſe
obmutuit: & nõ aperuit os ſuum: quem & ſuper lazarum
& ſuper ciuitaten fleuiſſe: & in orationibus pernoctaſſe
legimus: riſiſſe uerò aut iocaſſe nuſquam: qui ſic eſuriuit
iuſtitiam: ut cum propria non haberet: tantam pro pecca-
tis noſtris a ſeipſo exegit ſatiſfactionẽ. Vnde in cruce ni-
hil aliud quàm iuſtitiam ſitiebat: qui ꝑ inimicis mori nõ
dubitauit: & orauit pro crucifixoribus ſuis: qui peccatũ
non fecit: & impoſita ſibi ab alijs patienter audiuit: qui
pro reconciliandis ſibi peccatoribus tanta ſubſtinuit.

De medio aduentu & triplici innouatione.
Sermo quintus, unde ſupra.

DIximus nuper his qui deargentauerunt pen-
nas ſuas: dormiendum inter medios cleros du-
os ſignificantes aduentus: ſed ubi ſit dormi-
endum non diximus. Tertius enim quidam ad
uẽtus eſt medius inter illos: in quo delectabiliter dormi-
unt qui eum norunt. Illi enim duo manifeſti ſunt: ſed nõ
iſte. In priore quidem in terris uiſus: & cum hominibus
conuerſatus eſt, quando ſicut ipſe teſtatur: & uiderunt &
Barut.3. oderunt. In poſteriore uerò uidebit omnis caro ſalutare
Ioan.15. dei noſtri. Et uidebunt in quem tranſfixerunt. Medius
Luc.3. occultus eſt in quo ſoli eũ in ſeipſis uidẽt electi, & ſaluæ
Ioan.9. ſiunt animæ eorum. In primo ergo uenit in carne & infir
mitate, in hoc medio in ſpiritu & uirtute, in ultimo in
gloria & maieſtate. Per uirtutem enim peruenitur ad glo
riam. Quia dominus uirtutum ipſe eſt rex gloriæ. Et item
p̃s.25. alibi ait idem propheta. Vt uiderem uirtutem tuã, & glo
p̃s.62. riam tuam. Aduentus ſiquidem iſte medius, uia quædam
eſt: per quam à primo ueniatur ad ultimum. In primo
chriſtus fuit redemptio noſtra, in ultimo apparebit uita
noſtra. In iſto ut dormiamus inter medios cleros requies
eſt & conſolatio noſtra. Sed ne cui forte inuenticia uideã
tur: quæ de hoc aduentu medio dicimus: ipſum audite.
D Si quis diligit me, inquit, ſermones meos ſeruabit: &
Ioh.14. pater meus diliget eum: & ad eum ueniemus. Sed quid
Eccle.15. eſt ſi quis diligit me ſermones meos ſeruabit? Legi enim
alibi. Qui timet deum faciet bona: ſed plus aliquid dictũ
ſentio de diligente: quia ſermones dei ſeruabit. Vbi ergo
ſeruandi ſunt, Haud dubium quin in corde: ſicut ait pro-
pheta. In corde meo abſcõdi eloquia tua, ut non peccem
p̃s.118. tibi. Sed quomodo in corde ſeruãdi? An ſufficit ſola eos
ſeruare memoria? At uerò ſic ſeruanti dicet Apoſtolus.
1.Cor.8. Quoniam ſcientia inflat. Deniq; & memoriam facile de-
let obliuio. Sic ſerua ſermonem dei: quomodo melius ſer
uare potes cibum corporis tui. Nã & ille panis uiuus eſt:
& cibus mentis. Panis terrenus dum in arca eſt, poteſt à
fure tolli: poteſt à mure corrodi: poteſt uetuſtate corrũpi
Vbi uerò comederis illum: quid horum timeas? Hoc mo
do cuſtodi uerbum dei: beati enim qui cuſtodiunt illud.
Lucæ.11. Ergo traijciatur in uiſcera quædam animæ tuæ: tranſeat
in affectiões tuas & in mores tuos. Comede bonum: & de
lectabitur in craſſitudine anima tua. Ne obliuiſcaris co-
medere panem tuum ne exareſcat cor tuum: ſed adipe &
pinguedine repleatur anima tua: Si ſic uerbum dei ſerua
ueris: haud dubium quin ab eo ſeruetis Veniet eñ filius
ad te cum patre: ueniet propheta magnus qui renouabit
hieruſalem, & ille noua faciet omnia. Hoc enim facit hic.
aduentus: ut ſicut portauimus imaginem terreni: ſic por-
temus & imaginem cæleſtis. B Sicut fuit uetus adã
effuſus per totum hominem & totum occupauit: ita mo-
do totum obtineat chriſtus qui totum creauit: totum re-
demit: totum & glorificabit: quiq; totum hominem ſal-
uum fecit in ſabbato. Erat in nobis aliquando uetus ho-
mo: præuaricator ille erat in nobis: tam in manu quàm in
ore & in corde. In manu dupliciter: ꝑ facinus & flagitiũ.
In ore ſimiliter: per arrogantiam & detractionem. In cor
de quoq; per deſideria carnis: & deſideria gloriæ tempo
ralis. Nunc autem ſi qua noua creatura in ipſo uetera trã
ſierunt: & contra facinus in manu, innocentia: contra fla-
gitium, continentia eſt. In ore cõtra arrogantiam uerbũ
cõfeſſionis: contra detractionem uerbum ædificationis:
ut recedant uetera de ore, noſtro. In corde uero contra
carnis deſideria charitas: humilitas contra gloriam tem-
poralem. Et uide ſi non in his tribus chriſtum dei uerbũ
recipiant ſinguli electorum: quibus dictum eſt. Pone me
ſignaculum ſuper brachium tuum: ſignum ſuper cor tu-
um. Et alibi. Prope eſt uerbum in ore tuo: & in corde
tuo.

De triplici aduentu & carnis reſurrectione. Cañ. 8.
Sermo ſextus, unde ſupra.

VOlo uos fratres non igorare tenpus uiſitatio- Ro.10.
nis ueſtre, ſed ne illud quidem quid hoc tempo
re uiſitetur in uobis. Animabus enim hoc tem-
pus eſt non corporibus aſſignatum: quod uide
licet longe dignior anima corpore, priorem ſibi ſolicitu-
dinem naturali uendicet dignitate. Sed & prior reparan-
da eſt: quam cõſtat corruiſſe priorem. Anima ſiquidem
corrupta in culpam, fecit ut corpus quoque corrumpere
tur in pœnam. Deniq; ſi chriſti membra uolumus inue-
niri: ſequendum nobis eſt ſine dubio caput noſtrum: ut
uidelicet prima nobis reparandarum ſit ſolicitudo ani-
marum: pro quibus ipſe iam uenit: & quarum prius me-
deri ſtuduit corruptiõi. Corporis uerò curam illi tempo-
ri magis reſeruemus &, differamus in illum diem, quo re-
formandi corporis gratia eſt uẽturus: ſicut meminit apo-
ſtolus dicẽs. Saluatorem expectamus dominum noſtrum: Phil.3:
ieſum chriſtum: qui reformabit corpus humilitatis no-
ſtre configuratum corpori claritatis ſuæ. In priore ſiqui Iohan.1.
dem aduentu tãquàm preco uel magis uere preco ipſius
Iohannes baptiſta clamat: Ecce, inquit, agnus dei: ecce q
tollit peccata mundi. Nõ dicit morbos corporis: nõ mo-
leſtias carnis: ſed peccatum quod eſt morbus animæ, &
corruptio mentis. Ecce qui tollit peccata mundi. Vnde?
Vtiq; a manu: ab occulo: a collo: demun etiam à carne ip
ſa: cui altius infixum eſt. Tollit peccatum è manibus con
miſſa peccata delens: tollit ab oculo purgans cordis intẽ
tionẽ: tollit à collo uiolentã remouens dãnationem: ſicut
ſcriptum eſt: Sceptrum exactoris eius ſuperaſti ſicut in Eſa.9.
die madian. Itẽq; Computreſcet iugum à facie olei. Et Eſaie.10.
apoſtolus loquitur dicẽs. Vt nõ regnet peccatũ in ueſtro Roma.6
mortali corpore. Siquidẽ alio in loco ait idem apoſtolus
Scio, inquit, ꝙ nõ eſt in me bonum: hoc eſt in carne mea. Roma.7
Et alibi. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore
mortis huius? Sciebat nimirũ nõ prius liberandũ ſe eſſe
à peſſima illa radice q̃ carni infixa eſt: à lege peccati q̃ eſt
in membris noſtris: donec & ab ipſo corpore ſolueretur.
Vnde & cupiebat diſſolui & cũ chriſto eſſe: ſciens ꝙ pctm̃
ſeparans inter nos & deũ, penitus auferri non poterit do Phil.1.
nec liberemur à corpore. Audiſtis de quodã quẽ dñs cu-
rauit à dæmonio: qm̃ collidens & multum diſcerpens eũ
dæmon exiuit ab illo. Itaq; dico uobis genus illud pecca Mar.9.
ti qđ totiens cõturbat nos: concupiſcentias loquor & de
ſideria mala, reprimi quidem debet & poteſt per gratiam Roma.6
dei ut nõ regnet in nobis. Nec demus membra noſtra ar-
ma iniquitatis peccato, & ſic nulla damnatio eſt his qui
ſunt in chriſto Ieſu, ſed non eijcitur niſi in morte: quãdo
ſic diſcerpimur ut anima ſeparetur à corpore. Habes ad
quid uenerit chriſtus: & cui intẽdere debeat chriſtianus.
Propterea noli ô corpus: noli præripere tẽpora: potes ei Eccle.3.
impedire animæ tuæ ſalutem: tuam ipſius operari nõ po-
tes. Omnia tempus habent: patere ut nunc anima pro ſe 2.Thi.2.
laboret: magis autem etiam collabora ei: quoniam ſi con
pateris & conregnabis. Quantum eius impedis repara-
tionem: tãtum impedis tuam: quod nimirum ante repara
ri non poteris: donec ſuam in ea deus imaginem uideat.
reformatam. G Nobilem hoſpitem habes ô caro no
bilem ualde, & tota ſalus tua pendet de eius ſalute. Da ho
norem hoſpiti tanto. Tu quidem habitas in regione tua:
anima uerò peregrina & exul apud te eſt hoſpitata. Quæ
ſo te:

ſo te: quis ruſticus: ſi forte nobilis & præpotẽs quiſpiam
apud eum uoluerit hoſpitari: non libenter in angulo do
mus ſuæ, aut ſub gradibꝰ ſuis, uel in ipſis cineribus accu
babit: cedẽs hoſpiti ſuo locũ ſicut dignũ eſt potiorem?
Et tu ergo fac ſimiliter. Iniurias uel moleſtias tuas ne re
putaueris: tm̃ ut hoſpes tuus honorifice poſſit apud te
demorari. Honor tibi eſt ut pro eo interim te exhibeas
inhonorum. Ac ne forte deſpicias aut paruipendas hoſ-
pitẽ tuũ ꝓ eo ꝙ perigrinꝰ tibi uidetur & aduena: diligẽter
attẽde quid hoſpitis huiꝰ tibi p̃ſentia largiatur. Ipſe enim
eſt q tribuit oculis uiſum: auditũ auribus p̃ſtat: ipſe eſt q
linguæ uocẽ: palato guſtũ: motũ mẽbris oĩbus ſubmini
ſtrat. Si quid uitæ: ſi quid ſenſus: ſi qd ĩ te decoris eſt hu
ius hoſpitis beneficiũ recognoſce. Deniq; diſceſſus eius
ꝓbat: quid preſentia cõferebat. Protinus eñ aĩa diſcedẽ
te lingua ſilebit: oculi nihil uidebũt: obſurdeſcẽt aures:
corpꝰ oẽ rigebit: facies expalleſcet. In breui quoq; totũ
cadauer putidũ ſimul & putridũ fiet & decor oĩs in ſaniẽ
cõuertetur. Vt quid ergo pro temporali qualibet delecta
tiõe cõtriſtas & lædis hoſpitem iſtũ: quã nec ſentire qui
dem nullo modo poteras niſi per ipſum? Ad hæc ſi tantũ
tibi cõfert exul: & inimicitiarum cauſa à facie domini ſui
eiectus: quãtũ tibi p̃ſtabit recõciliatus? Noli ô corpꝰ no
li impedire recõciliationẽ illã: qm̃ grãdis tibi exinde glo
Geñ.40 ria paratur. Patiẽter imo & libenter temetipſum expone
ad oĩa nihil diſſimules qđ huic uideatur recõciliationi poſ
ſe prodeſſe. Dic hoſpiti tuo: qa recordabitur dñs tui, & reſti
tuet te in gradũ priſtinũ & tu memento mei. Oĩno enim
memor erit tui ĩ bonũ, ſi bene ſerujeris illi, & cũ peruene
rit ad dñm ſuũ ſuggeret ei de te, & loquetur bonũ ꝓ bono
hoſpite, dicẽs: Cũ in ultiõem culpæ ſuæ exultaret ſeruus
tuus: paup quidã apud quẽ hoſpitatus ſum fecit mecum
mĩam, & utinã retribuat ꝓ me dñs meꝰ. Primo ſiqdẽ oĩa
ſua, dehinc etiã ſemetipſum expoſuit utilitatibus meis nõ
parcẽs ſibi propter me in ieiunijs multis, in laboribus fre
Pſal. quẽter: in uigilijs ſupra modũ: in fame & ſiti: etiã in frigo
144. re & nuditate. Quid igitur? Profecto nõ mẽtitur ſcriptura q̃
dicit: Voĩũtatẽ timẽtiũ ſe faciet: & dep̃catiõnẽ eorũ exau
diet. O ſi forte guſtare dulcedinẽ hãc: ſi forte gloriã iſtã
ualeas æſtimare. Mira eñ dicturꝰ ſum: ſed tñ uera, & oĩno
indubitata fidelibus. Ipſe dñs ſabaoth dñs uirtutũ, & rex
gloriæ: ipẽ deſcendet ad reformanda corpa nr̃a, & cõfigu
randa corpori claritatis ſuæ. Quãta erit illa gloria quàm
ineffabilis exultatio: qñ creator uniuerſitatis q̃ ꝓ aĩabus
iuſtificãdis humilis ante uenerat & occultus: pro te glo-
rificanda ô miſera caro: ſublimis ueniet & manifeſtus: nõ
iam in infirmitate: ſed in gloria & maieſtate ſua? Quis co-
gitabit diem aduentus illius quando deſcendet cum ple
Pſal.62. nitudine luminis: præcurrẽtibus angelis & tubæ concen
tu excitantibus de puluere corpus inops: & rapientibus
illud obuiã xp̃o in aera? Quouſque igitur caro miſera: in
ſipiens, cæca, demens, & prorſus inſana caro tranſitorias
& caducas querit conſolationes, imo deſolatiões, ſi forte
contingat repelli, & indignam iudicari hac gloria: magis
autem nihilominus ineffabili in æternum excruciari pœ-
na? Nõ ſic obſecro fratres mei nõ ſic: quinimo delectetur
in hmõi meditationibus aĩa noſtra: quinetiam caro nr̃a
Pſal.62. requieſcat in ſpe ſaluatorẽ expectans dñm noſtrũ ieſum
chriſtum, qui reformabit illã cõfiguratam corpori clari-
tatis ſuæ. Sicut enim ait ꝓpheta. Sitiuit in te anima mea
quàm multipliciter tibi caro mea. Deſiderabat quidẽ ani
ma prophetalis aduentum priorem: qui ſe nouerat redi-
mendam: ſed multo amplius caro deſiderebat aduentum
poſteriorem & glorificationem ſuam. Tunc enim imple-
bũtur deſideria noſtra, & plena erit maieſtate domini oĩs
terra. Ad quam gloriam: ad quam beatitudinem: ad quã
deniq; pacem quæ exuperat oẽm ſenſum ipſe ſua nos mĩa
perducat: nec confundat nos ab expectatione noſtra: ſal-
uator quem expectamus ieſus chriſtus dominus noſter: q
eſt ſuper omnia benedictus in ſecula.

De triplici utilitate aduẽtus domini. Sermo. VII.

SI deuote celebramus aduẽtũ domini, id faci
mus qđ oportet. Siquidem nõ mõ ad nos:
ſed ꝓpter nos uenit: q bonorũ noſtrorũ nõ
eget. Verũ noſtre qdẽ indigẽtiæ quãtitatẽ
manifeſtius ipſa dignatiõis eius indicat ma
gnitudo. Nec mõ periculũ egritudinis ex ipſo p̃cio medi
caminis innoteſcit: ſed & ualetudinũ numerus ex multi-
tudine remediorũ. Vt quid eñ diuiſiones gratiarũ ſunt:
ſi nõ uidetur neceſſitatũ ulla diuerſitas? Et quidẽ diffici
le eſt uniuerſas uno ſermone ꝓſequi indigẽtias quas expe
rimur: ſed occurrũt mihi interim tres cões oĩbus, & quo-
dãmodo principales. C Nemo eñ reperitur in nobis:
qui nõ interim & cõſilij & auxilij & præſidij indigus ui-
deatur. Nimirũ gñalis eſt humano generi miſeria triplex: &
quotquot degimus in regiõe umbræ mortis: in infirmita
te corpis: in loco tentationis ſi diligẽter aduertimus: tri-
plici hoc incõmodo miſerabiliter laboramus. Nã & faci-
les ſumus ad ſeducẽdũ: & debiles ad operãdũ: & fragiles
ad reſiſtendũ. Si diſcernere uolumus inter bonũ & malũ,
decipimur: ſi tẽtamus facere bonũ, deficimus: ſi conamur
reſiſtere malo: deijcimur, & ſuperamur. Neceſſarius proin
de ſaluatoris aduẽtus: neceſſaria ſic præoccupatis homi-
nibus preſentia xp̃i. Atq; utinã ſic ueniat: ut copioſiſſima
dignatione ſua & in nobis per fidẽ habitãs illuminet cæ-
citatẽ noſtrã: & nobiſcũ manens adiuuet infirmitatẽ no-
ſtrã, & pro nobis ſtãs fragilitatẽ noſtrã protegat & ꝓpu-
gnet. Si eñ ille in nobis, qs iã decipiat nos? Si ille nobi- Rom.8.
ſcũ, quid de cætero nõ poſſumus in eo q cõfortat nos? Si
ille pro nobis: qs cõtra nos? Fidelis cõſiliarius eſt: q neq;
falli omnino nec fallere queat, fortis auxiliarius qui non
laſſeſcat, p̃tonus efficax qui & ipm ſathanã ſub pedibus
nr̃is uelociter conterat: & oĩa eius machinamẽta confrin-
gat. Nimirũ ipſe eſt dei ſapiã: cui ſemper in prõptu ſit in
ſtruere ignorãtes, ipſe dei uirtus cui facile ſit & deficien
tes reficere, & eripere periclitãtes. Ad hunc ergo tãtũ eru
ditorẽ fratres mei in omni deliberatiõe curramus: hũc tã
ſtrenuũ adiutorẽ in omni operatiõe inuocemus: huic tam
fido propugnatori in omni colluctatione committamus
animas nr̃as: qui ad hoc ipſum uenit in mũdũ: ut habitans
in hoĩbus: cũ hominibus: pro hoĩbus: & tenebras noſtras
illuminaret: labores leuaret: & pericula propulſaret.

Incipit præfatio beati Bernardi Abbatis in laudi
bus uirginis matris.

SCribere me aliquid & deuotio iubet, & ꝓhibet
occupatio. Verũtamẽ qa p̃pediẽte corpali mo
leſtia: fratrũ ad p̃ſens nõ ualeo ſectari cõuentũ:
id tãtillũ ocij quod uel mihi de ſomno fraudãs
in noctibꝰ intercipere ſinor: nõ ſinã ocioſum. Libet ergo
tentare id potiſſimum aggredi quod: ſæpe animum pulſa
uit: loqui uidelicet aliquid in laudibus uirginis matris, ſu
per illa lectione euangelica in qua luca referente domini- Luc.1.
cæ annunciationis cõtinetur hiſtoria. Ad qđ ſane opus fa-
ciendũ & ſi nulla fratrũ quorum me profectibus deſerui-
re neceſſe eſt, uel neceſſitas urgeat uel utilitas moneat: dũ
tamẽ ex hoc nõ impediar quo ad quæq; ipſorũ neceſſaria
minus paratus inueniar: nõ arbitror eos debere grauari
ſi proprie ſatiſfacio deuotioni.

Incipit homilia prima Bernardi Abbatis in laudi
bus uirginis matris.

MIſſus eſt angelus Gabriel à deo in ciuitatẽ gali
lææ cui nomen nazareth: ad uirginẽ deſpõſatã Lucæ.1.
uiro cui nomen erat Ioſeph de domo Dauid, &
nomen uirginis Maria. C Quid ſibi uoluit
euangeliſta tot ꝓpria noĩa rerũ in hoc loco tam ſignãter
exprimere? Credo quia noluit nos negligẽter audire: qđ
tam diligenter ſtuduit enarrare. Nominat ſiquidẽ nũciũ
qui mittitur: dñm à quo mittitur: ꝟginẽ ad quã mittitur: ſpõſũ
quoq; ꝟginis: amborũq; genus: ciuitatẽ ac regionẽ pro-
prijs deſignat noĩbꝰ. Vt qd hoc? Putaſne aliqd horũ ſup-
uacue poſitũ ſit? Nequaquã. Si eñ nec foliũ de arbore ſi
ne cauſa nec unus ex paſſeribꝰ ſine pr̃e cæleſti cadit ſuper Mat.10.